

Meziříčští architekti a výstavba nových Lidic

Atentát čs. parašutistů na zastupujícího říšského protektora R. Heydricha, při kterém byl 27. května 1942 smrtelně zraněn, zamíchal karty osudu celému českému národu i nevinným jednotlivcům... Němci potřebovali vykonat akt pomsty a kvůli podezření ze spolupráce s odbojáři se mračna stáhla nad obcí Lidice. Tam bylo 10. června 1942 bylo z rozkazu K. H. Franka zastřeleno 173 lidických mužů, děti kromě těch, co byly vybrány k poněmčení a kojenců, otráveny, ženy převezeny do koncentračního tábora Ravensbrück...

Zpráva o zničení Lidic obletěla celý svět, Němcům však záměr s vymazáním obce z mapy nevyšel – již počátkem června 1945 bylo rozhodnuto o jejím obnovení. První plány vznikly dokonce ještě za války a autorem vítězného návrhu byl R. H. Podzemný, absolvent meziříčské odborné školy pro zpracování dřeva. Jeho návrh nakonec sice nebyl realizo-

ván, ale již roku 1946 byla vypsaná soutěž nová, jejímž vítězi se stali opět Valaši a opět odchovanci dřevařské školy, a sice architekti V. Hilský, R. Podzemný a A. Tenzer. Zastavovací plán obsahoval 150 rodinných domů, mateřskou a obecnou školu, re-

kreační středisko, kostel, faru, administrativní budovy obce, stanici SNB, budovu hasičského sboru, poštu, muzeum, kulturní dům, obchodní dům, provozovny řemeslníků, hospodářské usedlosti, družstevní velkostatek, hornickou školu a Mezinárodní

výzkumný ústav pro bezpečnost v dolech. Kromě toho byla plánována i výstavba zemědělských usedlostí pro ženy, které měly zájem hospodářit na zemědělské půdě. Vyhlášení areálu bývalé obce za národní kulturní památku, a tím pádem i celého zastavěného území stávající obce a nejbližšího území za ochranné pásmo této památky, mělo za následek dlouholeté zakonzervování vzhledu Lidic a i nové domy, vzniklé po uvolnění stavební uzávěry, sledují původní charakter obytných staveb.

Pokud jsou pro vás tato zjištění novinkou, určitě si nenechte ujít příležitost navštívit výstavu Krása v dřevě ukrytá v zámku Kinských ve Valašském Meziříčí, která začíná 6. listopadu. Při příležitosti 140. výročí založení zmíněné dřevařské školy připomíná celou řadu podobných aktivit a úspěchů jejich odchovanců i pedagogů, jejichž fenomenální projekty neprávem občas upadají v zapomnění.

Mgr. Ivana Ostřanská, historik MRV ve Val. Meziříčí

Foto: Plán nových Lidic od tria Hilský-Podzemný-Tenzer. © Památník Lidice

